

HELIKOPTEREILLE TARKOITETTujen LENTOPAikkojen RAKENTAMINEN JA PITÄMINEN

Tämä ilmailumääräys on annettu ilmailulain (281/95) 51 §:n nojalla. Määräys tulee voimaan 15.7.1998 ja kumoaa ilmailumääräyksen AGA M2-1, 9.1.1989.

1 SOVELTAMISALA

1.1 Tätä määräystä sovelletaan siviili-ilmailuun käytettävien, vain helikoptereille tarkoitettujen VFR-lentopaikkojen rakentamiseen ja pitoon.

1.2 Ilmailulaitoksen ja sen tytäryhtiön pitämästä helikopterilentopaikasta sekä valtion muun liikelaitoksen tai viraston pitämästä helikopterilentopaikasta, jos lentopaikkaa käytetään pelkästään asianomaisen laitoksen tai viraston omaan käyttöön, on voimassa, mitä ilmailulaissa on erikseen säädetty.

2 POIKKEAMAT

2.1 Ilmailulaitoksen lentoturvallisuushallinto voi erityisestä syystä antaa luvan poiketa tämän määräyksen vaatimuksista.

3 MÄÄRITELMIÄ

3.1 Helikopterilentopaikka on määrätty maa- tai vesialue tai rakennuksen katolla tai rakennelman päällä oleva alue, joka on kokonaan tai osittain järjestetty helikoptereiden saapumista, lähtemistä ja alueella liikkumista varten.

4 YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

4.1 Lupaa helikopterilentopaikan rakentamiseen ja pitoon on haettava kirjallisesti Ilmailulaitoksen lento turvallisuushallinnolta. Hakemukseen on liitettävä kohdissa 5. ja 6. mainitut selvitykset. Viranomaisen antamaa otetta lukuunottamatta selvitykset on toimittettava kahtena sarjana.

4.2 Helikopterilentopaikka saadaan ottaa käyttöön vasta sen jälkeen, kun lentopaikka on hyväksytty lento paikalla suoritettussa kohdan 10.1 mukaisessa käyttöönottotarkastuksessa ja hakijalle on myönnetty lupa lentopaikan pitoon.

4.3 Jos helikopterilentopaikalla aiotaan suorittaa sen liikennekelpoisuuteen olennaisesti vaikuttavia laajennus- tai muutostöitä, siihen on haettava lentoturvallisuushallinnolta lupa noudattaen soveltuvin osin, mitä lentopaikan rakentamisesta on määrätty. Laajennusten ja muutosten osalta on myös noudatettava, mitä käyttöönottotarkastuksesta on kohdassa 10.1 sanottu.

4.4 Hakijan on lisäksi huolehdittava helikopterilentopaikan rakentamiseen ja pitoon mahdollisesti liittyvistä rakennus- ja muun lainsäädännön edellyttämistä luvista ja muista toimenpiteistä.

5 HELIKOPTERILENTOPAIKAN RAKENTAMISTA KOSKEVAN LUVAN HAKEMINEN

5.1 Helikopterilentopaikan rakentamista koskevan lupahakemuksen yhteydessä on esitettävä:

- a) hakijan nimi, postiosoite, puhelinnumero, sekä milloin hakijana on yhteisö, sitä koskeva ote asianomaisesta julkisesta rekisteristä;
- b) hakijan ehdotus helikopterilentopaikan nimeksi;
- c) kopio 1:200 000 mittakaavaisesta kartasta, johon helikopterilentopaikan sijainti on merkitty;
- d) kopio 1:20 000 mittakaavaisesta kartasta, johon helikopterilentopaikka on piirretty;
- e) helikopterilentopaikan maa-aluetta koskeva ote maarekisteristä tai muusta vastaavasta rekisteristä;
- f) ote julkisesta rekisteristä, josta käy ilmi sen maa-alueen omistaja, jolle helikopterilentopaikka rakennetaan;
- g) vuokrasopimus, omistajan kirjallinen suostumus tai muu vastaava selvitys hakijan oikeudesta maa alueen käyttöön helikopterilentopaikkana;
- h) kopio ympäristölain (735/91) 2 §:n mukaisesta ympäristöluvasta;
- i) helikopterilentopaikkaa koskevat piirustukset, joista käyvät ilmi rakennettavaksi aiotut kosketuskohta-, lasku- ja lentoonlähtö- sekä turvallisuusalueet, rullaustiet, asematasot; lasku- ja lentoonlähtösektorit sekä lentopaikkaa palvelevat laitteet;

- j) selvitys helikopterilentopaikan läheisyydessä olevista lentoesteistä;
- k) tämän määräyksen liitteessä 1 olevat tiedot helikopterilentopaikan osalta;
- l) ilmoitus siitä, onko helikopterilentopaikka tarkoitettu ainoastaan hakijan tai muun yksityiseen käyttöön vai yleiseen käyttöön;
- m) tiedot siitä, kuinka laajaksi ja minkä laatuiseksi hakija arvioi lentotoiminnan helikopterilentopaikalla muodostuvan.

5.2 Jos on erityistä syytä, lentoturvallisuushallinto voi vaatia kohdassa 5.1 mainittujen lisäksi muitakin tarpeellisia selvityksiä.

6 HELIKOPTERILENTOPAIKAN PI- TOA KOSKEVAN LUVAN HAKEMI- NEN

6.1 Helikopterilentopaikan pitoa koskevan lupahakemuksen yhteydessä on esitettävä:

- a) kohdassa 5.1 mainittuja seikkoja vastaava selvitys, ellei sitä hakijan osalta ole aikaisemmin esitetty tai milloin nämä seikat poikkeavat siitä, mitä rakentamislupaa koskevassa hakemuksessa on esitetty;
- b) ilmoitus kohdan 9.1 mukaisesti lentopaikan päälliköksi nimettävästä henkilöstä sekä selvitys tämän suostumuksesta ja kelpoisuudesta tehtävään;
- c) selvitys siitä, millä tavoin helikopterilentopaikan kunnossapito on järjestetty;
- d) selvitys mahdollisesti annettavasta lennonvarmistus- ja muusta palvelusta ja sen järjestämisestä samoin kuin toiminta-ajoista kunkin palvelutoiminnan osalta;
- e) selvitys siitä, miten palo- ja pelastuspalvelu helikopterilentopaikalla on järjestetty;
- f) selvitys siitä, minkälaisin lennonvarmistusta palvelevin laittein helikopterilentopaikka on varustettu;
- g) selvitys helikopterilentopaikan liikennejärjestelyistä sekä ilma- että maaliikenteen osalta;
- h) selvitys niiden henkilöiden kelpoisuudesta tehtävään, jotka huolehtivat helikopterilentopaikasta ja sen laitteista sekä annettavasta palvelusta.

6.2 Jos on erityistä syytä, lentoturvallisuushallinto voi vaatia kohdassa 6.1 mainittujen lisäksi muitakin tarpeellisia selvityksiä.

7 HELIKOPTERILENTOPAIKAN NIMI

7.1 Lentoturvallisuushallinto vahvistaa helikopterilentopaikan pitoon myönnettävän luvan yhteydessä lentopaikan nimen. Nimeä voidaan myöhemmin muuttaa, jos siihen on perusteltua syytä. Nimeä vahvistettaessa otetaan huomioon hakijan ehdotus, ellei siitä mitä kohdassa 7.2 on sanottu, muuta johdu.

7.2 Helikopterilentopaikan nimen on selvästi poikettava muiden helikopterilentopaikkojen nimestä. Nimi ei saa olla sellainen, että se voi antaa väärän tai harhaanjohtavan käsityksen lentopaikasta tai aiheuttaa sekaannusta.

8 HELIKOPTERILENTOPAIKKAA JA SEN YMPÄRISTÖALUEITA KOSKE- VAT YLEISET MÄÄRÄYKSET

8.1 Helikopterilentopaikka on sitä ilmailuun käytetäessä pidettävä jatkuvasti kunnoltaan ja varustukseltaan sellaisena, että sitä voidaan luvan edellyttämällä tavalla käyttää turvallisesti .

8.2 Helikopterilentopaikan ilma- ja maaliikennettä koskevat järjestelyt sekä toiminta muutoinkin on pidettävä sellaisena, että niistä ei aiheudu varaa lentoturvallisuudelle.

8.3 Helikopterilentopaikan pitoa koskevan luvan haltija, lentopaikan pitäjä, vastaa siitä, että lentopaikan ympäristö ja esterajoitusalueet säilyvät sellaisena, kuin liitteessä 1 on sanottu.

8.4 Helikopterilentopaikan sijaintia sekä lasku- ja lentoonlähtösuuntia valittaessa sekä sen liikennejärjestelyissä ja toiminnassa on huolehdittava siitä, ettei yksityiselle tai yleiselle edulle aiheudu vahinkoa eikä vältettävissä olevaa haittaa.

8.5 Lentoturvallisuuden, liikenteen, elinkeinon harjoittamisen, luonnonsuojelu- tai ulkoilunäkökohtien tai muun yleisen edun niin vaatiessa lentoturvallisuushallinto voi asettaa helikopterilentopaikan rakentamiselle tai pidolle erityisiä ehtoja.

8.6 Lentoturvallisuushallinto antaa erikseen määräykset eri laatuilla helikopterilentopaikoilla annettavasta lennonvarmistus- ja muusta palvelusta sekä siitä, minkälaiset lentopaikan maamerkit, valaistus- ja ilmailuviestilaitteet, sääpalvelu-, palontorjunta- ja ensiapuvälineet sekä muunlaiset merkit tai laitteet ovat edellytyksenä sen käyttämiselle eri lentotoimintamuotoihin samoin kuin siitä, minkälaisia asiakirjoja, karttoja ja muita julkaisuja tai lomakkeita eri laatuilla helikopterilentopaikoilla on oltava käytettävissä.

9 HELIKOPTERILENTOPAIKAN PÄÄLLIKKÖ

9.1 Helikopterilentopaikan pitäjän on nimettävä henkilö, joka lentopaikan päällikkönä huolehtii lentopaikan toiminnasta ja järjestelyistä sen mukaan kuin jäljempänä määrätään.

9.2 Helikopterilentopaikan päällikön nimeäminen on alistettava lentoturvallisuushallinnon hyväksyttäväksi. Hyväksymisen edellytyksenä on, että asianomainen katsotaan lentopaikalla tapahtuvan toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden siihen kykeneväksi sekä tehtävään soveltuvaksi.

9.3 Helikopterilentopaikan päällikön on valvottava, että ilmailua koskevia määräyksiä, lentopaikan pitoa koskevan luvan ehtoja sekä viranomaisten toimivaltansa puitteissa antamia erillisiä määräyksiä ja ohjeita noudatetaan lentopaikalla ja että toiminta siellä muutoinkin tapahtuu asianmukaisesti.

9.4 Helikopterilentopaikan päällikön on erityisesti huolehdittava siitä, että lentoturvallisuus ja yleinen järjestys lentopaikalla säilyy sekä valvottava lentopaikan ja sen laitteiden käyttökelpoisuutta ja kuntoa samoin kuin sitä, että kaikki lentopaikalla maaorganisaatiossa työskentelevät henkilöt, joista lentoturvallisuus tai järjestyksen säilyminen on riippuvainen, suorittavat tehtävänsä asianmukaisesti ja että heillä on tehtäväänsä riittävä kelpoisuus.

9.5 Milloin lentoturvallisuus helikopterilentopaikalla on joutumassa uhatuksi, lentopaikan päällikön on ryhdyttävä välittömästi kaikkiin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen asian korjaamiseksi ja, mikäli se on tarpeen, kieltää lentopaikan käyttö ja huolehtia tarvittaessa kohdassa 11.3 tarkoitetuista toimenpiteistä.

9.6 Kaikkien helikopterilentopaikalla olevien, maaorganisaatiossa tai ilma-aluksessa tehtävää suorittavien on noudatettava lentopaikan päällikön hänen toimivaltaansa kuuluvassa asiassa antamia määräyksiä.

9.7 Helikopterilentopaikan päällikön on huolehdittava siitä, että lentopaikalla sattuneet ilmailumääräysten rikkomukset ja lentoturvallisuutta vaarantaneet tapaukset sekä muut sellaiset tapaukset, jotka saattavat aiheuttaa lentoturvallisuushallinnon toimenpiteitä, välittömästi ilmoitetaan lentoturvallisuushallinnolle tai lentoturvallisuushallinnon määräämälle.

9.8 Mikäli helikopterilentopaikan päällikkö havaitaan tehtävänsä kykenemättömäksi tai soveltumattomaksi taikka milloin lentopaikalla ilmenee laiminlyöntejä lentokurissa, yleisessä järjestyksessä tai annettavassa palvelussa taikka muita seikkoja, jotka osoittavat valvonnan olevan puutteellista, Ilmailulaitos voi peruuttaa lentopaikan päällikön nimeämiselle antamansa hyväksymisen.

10 HELIKOPTERILENTOPAIKAN TARKASTUKSET JA ERÄT SELVITYKSET

10.1 Ennenkuin helikopterilentopaikka otetaan käyttöön, siellä on suoritettava ilmailulain 48 §:ssä tarkoitetun hyväksymisen saamiseksi käyttöönottotarkastus, jossa todetaan lentopaikan liikennekelpoisuus sekä selvitetään, ovatko lentopaikalle asetetut vaatimukset ja lentopaikan järjestelyt määräysten ja lupaehtojen mukaiset. Helikopterilentopaikan pitäjän on pyydyttävä käyttöönottotarkastusta lentoturvallisuushallinnolta.

10.2 Lentoturvallisuushallinnon siihen määräämä voi suorittaa helikopterilentopaikalla tarkastuksia lentopaikan rakentamista ja pitoa koskevien säännösten ja määräysten sekä lupaehtojen noudattamisen valvomiseksi samoin kuin lentopaikan ja sen laitteiden ja välineiden kunnan toteamiseksi. Tarkastusta suorittavalle on järjestettävä pääsy kaikkiin tiloihin, joihin se valvontatehtävän vuoksi on tarpeen. Tämä ei koske rakennusten asuintiloja.

10.3 Helikopterilentopaikan päällikön ja helikopterilentopaikan pitäjän on annettava lentoturvallisuushallinnolle ja edellä mainitulle tarkastuksen suorittajalle näiden pyytämiä tietoja ja selvityksiä, jotka ovat tarpeen valvontaan liittyvien seikkojen selvittämiseksi.

10.4 Helikopterilentopaikan päällikkö ja lentopaikan pitäjä ovat velvollisia antamaan lentoturvallisuushallinnolle ja lentoturvallisuushallinnon siihen määräämälle lentopaikasta ja sen laitteista sekä näiden kunnosta, samoin kuin lentopaikan liikenteestä ja käytöstä lentoturvallisuushallinnon tarpeelliseksi katsomia määräaikaisilmoituksia, tilastoja sekä muita tietoja ja selvityksiä.

11 ERINÄISET MÄÄRÄYKSET

11.1 Milloin on perusteltua aihetta epäillä, että lentoturvallisuus helikopterilentopaikalla on sen kunnossa tapahtuneen muutoksen johdosta taikka muusta syystä joutunut uhatuksi, voi lentoturvallisuushallinto tai lentoturvallisuushallinnon siihen määräämä osittain tai kokonaan välittömästi kieltää lentopaikan tai siellä olevan laitteen käytön toistaiseksi, kunnes lentoturvallisuushallinto on ratkaissut kysymyksen luvan peruuttamisesta tai ehdoista, joilla lentopaikan käyttö voidaan edelleen sallia.

11.2 Milloin aluetta on ryhdytty käyttämään helikoptereiden lentoonlähtöön ja laskuun ilmailulain 40 §:n nojalla ilman, että aluetta olisi hyväksytty helikopterilentopaikaksi ja lentoturvallisuushallinto katsoo, että käyttö on muodostunut tai ilmeisesti muodostumassa laajaksi tai pysyväksi taikka lentoturvallisuuden kannalta vaaralliseksi, lentoturvallisuushal-

linto voi kieltää alueen käyttämisen lentoonlähtöön ja laskuun tai asettaa sen käyttämiselle erityisiä ehtoja. Milloin lentoturvallisuus on välittömästi uhatuna, on tämä oikeus sillä, jonka tehtävänä on suorittaa tässä määräyksessä sanottuja tarkastuksia.

11.3 Kun helikopterilentopaikan tai kohdassa 11.2 tarkoitetun alueen käyttö on kielletty, on lentopaikka sen pitäjän tai alue sen omistajan kustannuksella järjestettävä siten, ettei sitä lentävästä helikopterista erehdyksessä voida pitää käytössä olevana laskupaikkana tai tarvittaessa varustettava selvästi kieltoa osoittavin merkein sillä tavoin, kuin ilmailumääräyksellä OPS M1-1 julkaistuissa lentosäännöissä on sanottu.

11.4 Lentoturvallisuushallinto antaa tarvittaessa erikseen määräykset siitä, minkälaiset kelpoisuuseh-

dot maaorganisaatiossa eri tehtävissä palvelevien henkilöiden on täytettävä, sekä määräykset tällaisille henkilöille annettavista lupakirjoista tai todistuksista.

11.5 Lentoturvallisuushallinto voi määrätä ilman asianmukaista lupaa rakennetun helikopterilentopaikan järjestettäväksi siten, että sitä ei voida käyttää ilmailuun ja tarvittaessa merkittäväksi siten, kuin kohdassa 11.3 on sanottu.

11.6 Ennen tämän määräyksen voimaantuloa annettu lupa helikopterilentopaikan rakentamiseen tai pitoon on edelleen voimassa.

LIITTEET: 2 KPL

HELIKOPTERIKENTÄLLE JA SEN YMPÄRISTÖLLE ASETETTAVAT VAATIMUKSET

- I Kosketuskohta-alue**
1. Koko Alue, jonka ympäri piirretyn ympyrän halkaisija on vähintään 1,5 kertaa mitoitettavan helikopterin laskutelineiden pituus/raideväli, kumpi mitoista on suurempi.
 2. Maksimi pituus- ja poikkikaltevuus 2%
 3. Kantavuus (Huom. 1)
- II Lasku- ja lentoonlähtöalue (Huom. 2)**
1. Koko
 - a) luokan 1 helikoptereille (Ks. sivu 3)
 - maalla Alueen pituus mitoitettavan helikopterin lentokäsikirjan vaatimuksen mukaisesti ja alueen leveys vähintään 1,5 kertaa mitoitettavan helikopterin pituus/leveys roottorit mukaanluettuna, kumpi mitoista on suurempi.
 - vedessä Kohdan a) vaatimus lisättynä 10 prosentilla.
 - b) luokan 2 ja 3 helikoptereille (Ks. sivu 3)
 - maalla Alue, jonka sisään voidaan piirtää ympyrä, jonka halkaisija on vähintään 1,5 kertaa mitoitettavan helikopterin pituus/leveys roottorit mukaanluettuna, kumpi mitoista on suurempi.
 - vedessä Alue, jonka sisään voidaan piirtää ympyrä, jonka halkaisija on vähintään 2,0 kertaa mitoitettavan helikopterin pituus/leveys roottorit mukaanluettuna, kumpi mitoista on suurempi.
 2. Maksimi keskimääräinen pituus- ja poikkikaltevuus 3%
 3. Maksimi paikallinen pituus- ja poikkikaltevuus
 - a) luokan 1 helikoptereilla 5%
 - b) luokan 2 ja 3 helikoptereilla 7%
 4. Kantavuus (Huom. 1)
- III Turvallisuusalue (Huom.3)**
1. Koko 3 m tai 0,25 kertaa mitoitettavan helikopterin pituus/leveys roottorit mukaanluettuna, kumpi mitoista on suurempi
 2. Maksimi pituus- ja poikkikaltevuus lasku- ja lentoonlähtöalueen reunasta ylöspäin 4%
 3. Esteettömyys (Huom. 4)
- IV Maanvarainen rullaustie**
1. Leveys
 - a) laskutelineiden raideväli pienempi kuin 4,5 m 7,5 m
 - b) laskutelineiden raideväli 4,5 - 6,0 m 10,5 m
 - c) laskutelineiden raideväli 6,0 - 10,0 m 15,5 m
 - d) laskutelineiden raideväli suurempi kuin 10,0 m 20,0 m
 2. Maksimi pituuskaltevuus 3%
 3. Maksimi poikkikaltevuus 2%
 4. Reunan etäisyys kiinteään esteeseen 1,0 kertaa mitoitettavan helikopterin leveys roottorit mukaanluettuna
- V Leijuntarullaustie**

1. Leveys	2,0 kertaa mitoittavan helikopterin leveys roottorit mukaanluettuna
2. Maksimi pituuskaltevuus	7%
3. Maksimi poikkikaltevuus	10 %
4. Keskilinjän etäisyys kiinteään esteeseen	1,5 kertaa mitoittavan helikopterin leveys roottorit mukaanluettuna

VI Asemataso (Huom. 5)

1. Maksimi pituus- ja poikkikaltevuus	2%
2. Helikopterin seisontapaikka	Vähintään 1,0 kertaa mitoittavan helikopterin suurin ulottuma roottorit mukaan luettuna
3. Seisontapaikkaa käyttävän helikopterin pienin etäisyys toisesta helikopterista tai esteestä	Vähintään 0,5 kertaa helikopterin leveys roottorit mukaanluettuna

VII Lasku- ja lentoonlähtösektorit

1. Alkupään leveys	Turvallisuusalueen leveys
2. Leveneminen kummallekin puolelle	
a) päivälentotoiminnassa	10%
b) yölentotoiminnassa	15%
3. Pituus	1285 m
4. Kaltevuus	
a) 245 metrin alkuosalla	8%
b) 1040 metrin loppuosalla	12,5%

Luokaa 1 helikopteri: Helikopteri, joka kriittisen moottorihäiriön sattuessa pystyy joko laskemaan keskeytetyn lentoonlähdon alueelle tai jatkamaan lentoa turvallisesti sopivalle laskupaikalle.

Luokan 2 helikopteri: Helikopteri, joka kriittisen moottorihäiriön sattuessa pystyy jatkamaan lentoa turvallisesti, paitsi tapauksissa, joissa häiriö tapahtuu tietyssä vaiheessa lentoonlähtöä tai laskua, jolloin pakkolasku on välttämätön.

Luokan 3 helikopteri: Helikopteri, joka moottorihäiriön sattuessa niissä tahansa lentoonlähdon tai laskun vaiheessa on pakotettu tekemään pakkolaskun.

Huomautus 1 Katolle tai muulle erityiselle tasanteelle rakennettavan helikopterilentopaikan kosketuskohta-alue sekä lasku- ja lentoonlähtöalue on mitoitettava helikopterista johtuville kuormille siten, että 150 % mitoittavan helikopterin suurimmasta sallitusta lentomassasta lasketaan kohdistuvan kahden pää-

laskutelineen (75 % per päälaskuteline) välityksellä mainittuihin alueisiin.

Huomautus 2 Katolle tai muulle erityiselle tasanteelle rakennettava helikopterilentopaikka on, jos sitä ei voida muutoin varmistaa, varustettava matkustajien putoamisen estämiseksi vähintään 1,5 m leveällä turvaverkolla. Turvaverkko saa nousta korkeintaan 5 cm kenttätason yläpuolelle.

Huomautus 3 Katolle tai muulle erityiselle tasanteelle rakennettavalla helikopteripaikalla turva-alue voi ulottua osittain tai kokonaan tasanteen reunan ulkopuolelle ja vedessä olevalla helikopterilentopaikalla veteen.

Huomautus 4 Turvallisuusalueella ei saa olla muita esteitä kuin lentotoiminnan vaatimia varusteita, jotka saavat nousta enintään 25 cm lasku- ja lentoonlähtöalueen reunasta lähtevän 5° kulmassa nousevan tason yläpuolelle.

Huomautus 5 Asemataso voidaan jättää rakentamatta, jos helikopterilentopaikan liikenne on vähäistä (yksi helikopteri kerrallaan).

HELIKOPTERIKENTÄN PERIAATEPIIRROS

